

Splošna anestezija

Kratek vodnik za mlade od 12 let

Splošna anestezija

Splošna anestezija je, ko vaš anesteziolog uporabi zdravila (ali anestezijski plin) za uspavanje. Je kot globok spanec in pomeni, da med posegom ne morete videti, slišati ali čutiti ničesar.

Splošna anestezija je bistvena za številne postopke, vključno s kirurškimi posegi/operacijami in nekaterimi zdravstvenimi preiskavami.

Ekipa za anestezijo

Anesteziologi so zdravniki, ki so se specializirali za uporabo anestetikov, da bi se osebe počutilo udobno in varno med operacijo in/ali preiskavami.

Vi in vaši starši/skrbniki se boste pred posegom srečali z anesteziologom. Povprašali vas bodo o vašem zdravju in se z vami dogovorili o načrtu za izbiro anestetika in lajšanje bolečine. Z veseljem vam bodo odgovorili na vsa vaša vprašanja.

Anesteziologa bodo podpirali tudi drugi člani osebja, vključno s sodelavci pri anesteziji, zdravniki na operacijskem oddelku in medicinskimi sestrami v operacijski sobi.

Soglasje

Anesteziolog bo sodeloval z vami in vašimi starši/skrbnikom, da se dogovorite o načrtu vaše nege. Nič se ne bo zgodilo, dokler o načrtu ne boste razpravljali in se o njem dogovorili. Postavite lahko poljubno število vprašanj, da boste razumeli vse, kar se dogaja, in 'soglašali' (se strinjali) z načrtom. Če ste starejši, boste lahko imeli večjo vlogo pri odločanju, saj boste načrt bolje razumeli.

Ko boste zadovoljni s predlagano anestetično oskrbo, boste vi ali vaši starši/skrbniki podpisali dokument o soglasju. Več o privolitvi si lahko preberete v našem spletnem vodniku za mlade (www.rcoa.ac.uk/childrensinfo).

Priprave na prejem anestezije

Vaše zdravje

- Pred anestezijo morate biti čim bolj zdravi. Zdrave spremembe življenjskega sloga pred anestezijo vam bodo pomagale hitreje okrevati.
- Če lahko, se v šestih tednih pred operacijo izogibajte kajenju in vdihavanju cigaretne dima drugih. Morda razmislite o tem, da bi prosili osebo kadilko, s katero živite, naj v tem obdobju kadi zunaj.
- Otrokom in mladostnikom odsvetujemo uživanje alkohola pred 18. letom. Uživanje alkohola in drog za razvedrilo v najstniških letih lahko povzroči številne zdravstvene in družbene težave. Več si preberite na spletni strani angleške državne zdravstvene službe NHS (<http://bit.ly/3mo2QP0>).
- Če imate dolgotrajne zdravstvene težave, ki niso pod nadzorom, se morate vi ali vaši starši/skrbniki obrniti na vašega zdravnika ali specialista pred datumom operacije in jim povedati, da vas čaka anestezija. Nato se lahko z njimi pogovorite o tem, kako morate ravnati vi in vaš anesteziolog, da boste med časom, ki ga boste preživeli v bolnišnici, čim bolj varni.
- S seboj v bolnišnico prinesite zdravila, ki jih redno jemljete.
- Zaradi vaše varnosti mora vaš anesteziolog vedeti, ali jemljete kontracepcijske tablete ali uživate droge za razvedrilo.
- Če je mogoče, poiščite informacije o morebitnih alergijah ali družinskih članih, ki so imeli reakcijo na anestetike, da jih potem lahko posredujete svojemu anesteziologu.
- Pri deklicah, starejših od 12 let, je običajna praksa, da se opravi test nosečnosti z odvzemom urina. Če želite izvedeti razlog za to, preberite to brošuro (<http://bit.ly/31Qncab>). Zavedamo se, da je lahko neprijetno, vendar je osebje navajeno, da te teste izvaja čim bolj diskretno.
- Ko vam anesteziolog postavlja vprašanja o kajenju, pitju in jemanju drog, odgovarjajte iskreno. Zavedamo se, da je morda nerodno razpravljati o teh vprašanjih. Če nočete, da bi vaši starši/skrbniki bili prisotni pri pogovoru, lahko prosite za zaseben pogovor z anesteziologom.
- Vaši starši/skrbniki bodo morali vedeti dovolj o operaciji in morebitnih tveganjih, da bodo lahko privolili v vašo operacijo, če niste dovolj stari, da bi podpisali obrazec za soglasje.
- Če je mogoče, pred prihodom v bolnišnico poiščite informacije o morebitnih alergijah ali družinskih članih, ki so imeli reakcijo na anestetike, da jih potem lahko posredujete svojemu anesteziologu.

Glede hrane in pijače pred anestezijo

- Bolnišnično osebje vam mora dati natančna navodila o tem, koliko časa pred operacijo ne smete jesti in piti.
- Za vašo varnost je pomembno, da ta navodila natančno upoštevate. Če je med anestezijo v želodcu preveč hrane ali tekočine, lahko pride v grlo in preide v pljuča. To lahko povzroči zadušitev ali resno poškodbo pljuč. Ponavadi vas bolnišnično osebje spodbuja k zaužitju manjših količin čiste tekočine (običajno vode ali razredčenega soka), kar je varno, dokler se ne približa čas vaše anestezije.

Olačila

- Oblecite ohlapna in udobna oblačila, ki jih pozneje lahko brez težav operete.
- Pozanimajte se, ali morate prinesiti pižamo, copate in/ali domačo haljo.
- S sabo prinesite sveža oblačila za odhod domov.
- Morda si boste morali nadeti bolniško haljo.
- Ko greste v operacijsko sobo, ponavadi lahko večino spodnjega perila obdržite na sebi, vključno z modrčkom brez kosti, vendar se posvetujte z medicinsko sestro. Spodnje perilo bo včasih morda treba odstraniti med operacijo ali testom.
- Občasno lahko kirurg obrije nekaj dlak s kirurškega področja, vendar vam to bo običajno vnaprej povedal.
- Morda boste morali pred operacijo obleči elastične nogavice do kolen. Te pomagajo ohranjati dobro kroženje krvi po vaših nogah in preprečujejo nastanek krvnih strdkov.

Nakit in ličila

- Morebitni nakit in okrasne piercinge po možnosti pustite doma. Če nakita ne morete odstraniti, ga bodo medicinske sestre prekrile s trakom, da preprečijo poškodbo nakita ali vaše kože.
- Izogibajte se uporabi ličil in laka za nohte. Morda ju bo moralo odstraniti bolnišnično osebje, da vas bo lahko spremljalo med postopkom.

Zapolnitev časa

- Pogosto je prisotnega veliko čakanja.
- S seboj prinesite nekaj za zapolnitev časa (na primer knjigo, revijo ali mobilni telefon). Ne pozabite na svoje slušalke in polnilnike.
- Ne pozabite, da v tem čakalnem času ni priporočljivo kaditi ali žvečiti žvečilnih gumijev in pozorno upoštevajte navodila za prehranjevanje in pitje.

Prejem anestezije

- Vaš anesteziolog vam bo morda začel anestetik dovajati v sobi poleg operacijske sobe, ki se imenuje soba za anestezijo. Včasih se to lahko zgodi v prostoru, kjer bo potekala operacija/test.
- Vaš anesteziolog običajno začne vašo anestezijo tako, da vam da nekaj zdravil skozi kanilo (za več informacij o tem glejte spodaj). Manj pogosto vas bodo prosili, da vdihnete plin, ki nekoliko diši po flomastrih. Včasih lahko sami izberete vrsto anestezije.

- Dajanje zdravila skozi kanilo je najhitrejši način za anestezijo. Če vdihnete plin, vam bodo, ko boste nezavestni, vstavili kanilo, tako da vam lahko anesteziolog med postopkom dovaja več anestetika, protibolečinskih zdravil ali drugih zdravil in tekočin. Pri kateri koli metodi se lahko počutite omotični (omamljeni), preden izgubite zavest.
- Če želite, lahko vaši starši/skrbniki ostanejo pri vas, dokler ne izgubite zavesti. Po tem vas lahko počakajo v čakalnici ali na oddelku. Druga možnost je, da bo medicinska sestra ostala z vami, dokler anestetik začne delovati.

Kanila

- Kanila je tanka, fleksibilna plastična cev, ki se vstavi v veno, običajno na zadnji strani vaše roke.
- Morda vam bodo ponudili kremo za omrtvičenje ali posebno hladno pršilo za zadnji del roke, da zmanjšate nelagodje, ko vam vstavijo kanilo.
- Za vstavljanje kanile uporabimo fino iglo, nato pa iglo takoj odstranimo.
- Ko je kanila na mestu, vam lahko damo zdravila skozi njo brez uporabe igel. Včasih lahko to povzroči malo mraza, mravljinčenje ali rahlo nelagodje.
- Vašo kanilo običajno pustimo na mestu po operaciji, če boste pozneje potrebovali zdravila proti bolečinam, tekočine ali druga zdravila.

Med anestezijo

- Z vami bo ves čas ostal anesteziolog.
- Naloga anesteziologa je varovanje in apliciranje zadostne količine anestetika za lajšanje bolečin ter ohranjanje stanja brez zavesti do konca operacije.
- Zbujanje med anestezijo je izjemno redko, saj vas anesteziolog zelo pozorno spremlja (vključno z vašim krvnim tlakom, srčnim utripom in dihanjem), da zagotovi, da boste prejeli ustrezno količino anestetika.

Zbujanje po operaciji

- Operacije/pregledi trajajo različno dolgo, toda takoj, ko je operacija končana, vam anesteziolog preneha dajati anestetik. To vam bo omogočilo, da se zbudite približno pet minut pozneje.
- Verjetno se boste zbudili v sobi za okrevanje, vendar se morda ne boste spomnili prvih nekaj minut ali se natančno zavedali, kje ste. Za vas bo skrbel usposobljen član ekipe v operacijski sobi, ponavadi je to medicinska sestra z oddelka.
- Kako se boste počutili po tem, je odvisno od vrste posega in anestezije, ki ste jo prejeli. Nekateri ljudje imajo lahko suho in vneto grlo, glavobol ter čutijo mrzlico ali slabost. Vaš anesteziolog vam običajno da zdravilo za lajšanje ali preprečevanje slabosti. Občasno boste čutili mrzlico – v takšnem primeru vam bodo ponudili grelno odejo, ki vas bo hitro ogrela.

Lajšanje bolečin

- Pomembno je preprečiti in lajšati bolečino, nekateri ljudje potrebujejo (in nekatere vrste operacij zahtevajo) več lajšanja bolečin kot drugi.
- Bolečino je lažje zdraviti, preden postane prehuda, zato morate za pomoč prositi medicinsko sestro ali anesteziologa, ko se začnete počutiti neprijetno, namesto da čakate, da se stanje poslabša.

Vrnitev na oddelek

- Sprva se lahko počutite zelo utrujeni.
- Če imate težave, obvestite nekoga, da vam lahko pomaga. Morda boste morali pritisniti na gumb za zvočni signal ali prositi svojega starša/skrbnika, da poišče medicinsko sestro.
- Kako hitro boste lahko spet jedli in pili, je odvisno od vrste posega in protibolečinskih zdravil, ki ste jih prejeli. Vaša medicinska sestra ali anesteziolog vam bo lahko svetoval.
- V bolnišnici boste ostali, dokler bo to nujno za vašo varnost in dobro počutje. Pri mnogih posegih lahko greste domov še isti dan, če ste na splošno zdravi in je poseg preprost.

Tveganja pri anesteziji

Resne težave po anesteziji so izjemno redke. Več o tveganjih pri anesteziji si lahko preberete na: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/risks/risk-leaflets

Lokalna in regionalna anestezija

- Včasih imate na voljo možnost, da med posegom ostanete budni. Če ta možnost obstaja, se bo vaš kirurg in/ali anesteziolog o tem pogovoril z vami in vašimi starši/skrbniki. V tem primeru lahko prejmete injekcije lokalnega anestetika, da omrtničite del telesa, da tam ne čutite bolečine.
- Če menite, da bi morda radi ostali budni, se lahko o tem pogovorite na sestanku pred ocenjevanjem z anesteziologom ali preberete več o tem na: www.rcoa.ac.uk/childrensinfo

Če želite izvedeti več

- Zloženk z naslovoma Vi in vaša anestetik in Informacije o anestezije so na voljo na spletni strani RCoA in so morda na voljo v lokalni bolnišnici.
- Več informacij lahko dobite na: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/leaflets-video-resources

Trudimo se, da bi bili podatki v tej zloženki točni in aktualni, vendar tega ne zagotavljamo. Ne pričakujemo, da bodo te splošne informacije odgovorile na vsa vprašanja, ki bi jih lahko imeli, ali da bi obravnavali vsa področja, ki bi se vam zdela pomembna. O izbiri ali morebitnih težavah, se posvetujte s svojim zdravniškim osebjem, pri tem pa naj vam ta navodila služijo kot vodilo. Zloženska se ne sme obravnavati kot zdravniški nasvet. Ne sme se uporabljati za komercialne ali poslovne namene. Za celotno izjavo o omejitvi odgovornosti kliknite tukaj (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/slovenian).

Vse prevode je zagotovila prevajalska skupnost Translators without Borders (Prevajalci brez meja). Kakovost teh prevodov je preverjena, kljub temu pa obstaja nevarnost netočnosti in napačne interpretacije nekaterih informacij.

Povejte nam svoje mnenje

Predlogi za izboljšanje tega letaka so dobrodošli.

Če imate kakršne koli pripombe, nam jih lahko pošljete na:

patientinformation@rcoa.ac.uk

Kraljevska akademija za anesteziologijo (Royal College of Anaesthetists)

Churchill House, 35 Red Lion Square, London WC1R 4SG

020 7092 1500

www.rcoa.ac.uk

Tretja izdaja, april 2021

Ta letak bo pregledan v treh letih od datuma objave.

© 2021 Kraljeva akademija za anesteziologijo in Združenje pediatričnih anesteziologov Velike Britanije in Irske (Royal College of Anaesthetists and Association of Paediatric Anaesthetists of Great Britain and Ireland)

Ta letak je dovoljeno kopirati za pripravo gradiva z informacijami o pacientih. Navedite ta izvorni vir. Če želite del tega letaka uporabiti v drugi publikaciji, morate poskrbeti za ustrezno potrdilo in odstraniti logotipe, blagovno znamko in slike. Za več informacij se obrnite na nas.